

Vereniging Preventie & Bedrijfs hulpverlening Nederland

INFORMATIEBULLETIN

NUMMER 38

juni 2018

Vereniging Preventie & Bedrijfs hulpverlening Nederland

Apeldoornsestraat 36 | 8266 AM Kampen | 038-3312377 | info@vpbn.nl | www.vpbn.nl

Voor u ligt het acht-en-dertigste informatiebulletin van de vereniging. Wanneer u als lid bijzondere gebeurtenissen, jubilea of ander nieuws heeft te melden, laat u het ons weten? Wij zullen er graag aandacht aan besteden.

Redactioneel

Jan Luijten

Verleden – Heden – Toekomst

Colofon:

**maart 2018
jaargang 10,
nummer 2**

Redactie

Jan Luijten
Annie van 't Zand

Redactieadres

VPBN
Apeldoornsestr. 36 |
8266 AM Kampen
info@vpbn.nl

*Gratis voor leden van
de vereniging.*

*Overname van
artikelen, slechts na
toestemming van de
redactie.*

U vindt dit misschien een rare titel voor een redactioneel verhaal voor in ons informatiebulletin, maar toen ik mijn eerste stappen zette in een bedrijf was het in die tijd al een verbazingwekkende ervaring hoe het er aan toe ging. Als eerste kreeg ik een informatiebijeenkomst als start voor mijn plaats op een afdeling. Tegelijk kreeg ik een A4tje met een opsomming van een soort regelgeving op mijn werkplek.

Uitdrukkelijk stelde mijn meerdere dat het essentieel was mij hieraan te houden. Daarna kreeg ik te horen wat er van mij verwacht werd op de werkplek. Als ik daar op terugkijk was veiligheid, gezondheid etc. nog een blinde vlek, al realiseerde ik me dat nog niet direct. Mij werd wel verteld dat ik het wel snel naar mijn zin zou hebben.

Als ik dan kijk hoe tegenwoordig een en ander is geregeld op het gebied van bedrijfsvoering, veiligheid gezondheid en welzijn in onze huidige maatschappij, dan is er heel veel veranderd.

Daarbij komt de vraag naar boven of het behapbaar is in onze razendsnelle organisaties. Ik wil wel opmerken dat ik in een geheel ander tijdperk ben opgegroeid dan de huidige jongeren. Waar we wel rekening mee moeten houden is dat de generatiekloof er oog voor moet hebben dat samenwerking dringend nodig blijft, ook al wordt kennis en nieuws, al dan niet terecht, razendsnel over de wereld verspreid.

Naar de toekomst toe zullen we moeten blijven leren en informatie in onze persoonlijke hardware opslaan. In onze samenleving kan dit met de huidige technologische middelen in een razend snel tempo plaatsvinden. Ik heb ooit eens aan de woorden moeten denken toen ik in de literatuur van een socioloog het volgende las: we moeten af van het oude idee dat ons leven bestaat uit leren, werken, rusten. Hij stelde we zullen moeten leren, ontdekken, werken, rusten en nu ons moeten herbezinnen op leren, werken, nog eens leren werken en rusten, werken en dan rusten als een manier om langer leven en werken te blijven combineren. Volgens mij vat dit de huidige loopbaancycli zeer goed samen.

Ik vraag mij wel eens af voelen jullie zich ook wel eens hobbykoks met een passie voor welzijns-menu's? Wat ik door de jaren geleerd heb is dat onze welzijns-gerechten nooit af zullen zijn. Er komt in onze werkzaamheden ondanks al onze kennis, ervaring en moderne technologieën, nog altijd te veel fysisch en psychisch leed voor. Met andere woorden in onze maatschappij is/zijn onze bedachte menu's nooit helemaal af. Maar vergeet in de hectiek van ons "kokkerellen" vooral de saus van de humor niet, beste collega's.

Tot slot deze opmerking: WIJSHEID IS IN WEZEN EERLIJKHEID VAN GEDACHTEN EN WE MOETEN LEREN LUISTEREN, ACCEPTEREN DAT ER WAARHEDEN BESTAAN DIE ANDERS ZIJN DAN DE ONZE MAAR NET ZO JUIST.

Achter toegangsbeheer gaat een wereld van kennis schuil

Voor veel mensen is een toegangsbeheersysteem niet veel meer dan een elektronisch alternatief voor sleutels. In werkelijkheid vormt het echter de basis voor een compleet geautomatiseerd, intelligent gebouw. Dat bleek tijdens de Paxton Open Deuren Tour. De Paxton Open Deuren Tour vond plaats in april en mei in verschillende steden in de Benelux. In hotels, maar ook op bijzondere locaties, zoals het hoofdkantoor van de KNVB, het Evoluon en het Louwman Museum. Doel was het wijzen van installateurs en eindgebruikers op de nieuwste mogelijkheden die de technologie van Paxton tegenwoordig te bieden heeft. Deze heeft allang niet meer alleen betrekking op het openen van deuren. Sinds enige tijd werkt Paxton samen met Entelec, dat het platform Sky-Walker op de markt brengt. Hiermee zijn alle beveiligingsinstallaties integraal te bedienen en is een gewoon gebouw zelfs intelligent te maken. Dankzij de systemen van Paxton kan de techniek van het gebouw optimaal reageren op het gebruik van het gebouw.

Stefan van der Velde, directeur van Paxton Benelux, wist de aanwezigen twee uur lang te boeien met de laatste innovaties van zijn bedrijf. Hij demonstreerde onder andere de Net2Entry Premium Monitor. Dit is een deurintercom met aanraakscherm, waarmee de gebruiker op geavanceerde een veelzijdige wijze met bezoekers kan communiceren. Het apparaat zit vol bijzondere functies, zoals een sensor die de helderheid automatisch afstemt op de hoeveel licht in de omgeving. De monitor kan op het bureau worden geplaatst, maar ook eenvoudig aan de muur worden bevestigd. De functies kunnen even tijdelijk worden uitgeschakeld als men het glas wil reinigen. Via tegeltjes, vergelijkbaar met Windows 10, zijn de functies van het systeem te bedienen. Men kan bijvoorbeeld instellen dat het gemeld wordt als een deur langer dan tien seconden open blijft staan. Meer informatie over deze intercom is te vinden op www.paxton.info/3155.

Net2Entry zelf is ook weer behoorlijk uitgebreid. De belangrijkste noviteit is de mogelijkheid om 'offline' deuren te ondersteunen. Via een programmeerkaart zijn gebruikers te autoriseren voor deze deuren. Deze techniek, Compact genaamd, is ideaal voor binnendeuren die weinig worden gebruikt, waardoor het niet loont er een bedrade verbinding voor te installeren. Deuren zijn via een rfid-kaart te openen, maar ook met een pincodpaneel. Voor dit laatste is nu ook een paneel leverbaar, waarbij de cijfers steeds verspringen. Hierdoor is het niet mogelijk om aan de hand van slijtage van de toetsen af te leiden wat de toegangscode is. Ook heeft het niet langer zin om van een afstand af te kijken wat een gebruiker intoetst.

Er is tegenwoordig bijna geen apparaat meer dat geen app heeft. Paxton kwam er tien jaar geleden al mee, maar toen werd er nog nauwelijks gebruik van gemaakt. Inmiddels is dat wel anders en kunnen complete toegangssystemen ermee worden beheerd en bediend. Er zijn apps voor installateurs, die hiermee service op afstand kunnen verlenen, en voor eindgebruikers. Dat is vooral handig tijdens calamiteiten. De beheerder ziet dan in één oogopslag wie er aanwezig zijn in het gebouw en waar deze mensen zich precies bevinden. De mensen kunnen zelfs met één simpele handeling worden gebeld om ze te instrueren. Begin volgend jaar wordt het ook mogelijk om met de smartphone deuren te ontgrendelen.

Sinds 25 mei wordt gehandhaafd op de strenge General Data Protection Regulation. In de Net2Entry-software zijn aanpassingen doorgevoerd, die het de gebruiker makkelijk maken aan deze wet te voldoen. Zo is de bewaarduur van informatie over gebeurtenissen nu makkelijk in te stellen en kan data van gebruikers of ex-gebruikers op verzoek heel makkelijk worden verwijderd (recht om vergeten te worden) of anoniem worden gemaakt. Dit laatste is handig als met de informatie wil behouden om na te kunnen gaan hoe vaak deuren zijn gebruikt en wanneer dus onderhoud nodig is. Verder is het nu verplicht om moeilijke wachtwoorden te kiezen om verlies van persoonsgegevens tegen te gaan en wordt alle communicatie en gegevensopslag beveiligd met encryptie.

Paxton levert ook complete sloten en deurbeslag, waarmee mechanisch bediende deuren eenvoudig elektronisch zijn te maken. Om de aansluiting simpel te houden kan met zogenoemde bridges worden gewerkt. Deze zorgen voor een draadloze verbinding tussen het slot en het fysieke netwerk van het bedrijf, waarop het Net2Entry-platform draait. Van de bridge is nu ook een design-versie verschenen, voor als montage onder het plafond nodig of wenselijk is. Eén bridge is geschikt voor tien deuren en er kunnen honderd bridges in één Net2Entry-installatie worden

gebruikt. De nieuwe Paxlock Pro wordt vanaf september leverbaar, maar is nu al in kleine aantallen voor testdoeleinden verkrijgbaar.

Tijdens de Paxton Open Deuren Tour ging ook uitgebreide aandacht uit naar het securitymanagementplatform Sky-Walker 3 van integratiepartner Entelec. De database hiervan is te integreren met de database van Net2Entry, zodat alles perfect samenwerkt. Het bijzondere aan Sky-Walker is dat het alarmsystemen, camerasystemen en andere gebouwtechnologie van vrijwel elk merk en type ondersteunt. Zo kan ervoor worden gezorgd dat deze systemen gaan samenwerken en dat zij vanuit één overzichtelijk en logisch ingedeeld scherm zijn te bedienen. Als bijvoorbeeld een deur te lang open blijft staan, kan de beheerder een melding krijgen, compleet met een camerabeeld van de situatie. Sky-Walker is volledig modulair en daarom makkelijk geschikt te maken voor nieuwe techniek die op de markt verschijnt. Men betaalt alleen wat men nodig heeft, omdat per functie een licentie kan worden aangeschaft. *Bron: Veiligheidsnieuws*

App vergemakkelijkt testen en beheer van alarmsysteem

RoutIT liet in mei tijdens SecurityLIVE installatiebedrijven kennis maken met de nieuwe 247Install app. Hiermee kunnen monteurs op werkdagen besparen en fouten voorkomen. Zij kunnen bijvoorbeeld alleen een looptest uitvoeren. Op de app is direct te controleren of meldingen zijn binnengekomen in het 247Control Center van RoutIT. Er is geen contact nodig met centralisten.

De 247Install app is onderdeel van de dienst 247Alarm, de innovatieve alarmcentrale in de Cloud. Met 247Alarm ontvangt en verwerkt de gebruiker van een alarmsysteem meldingen eenvoudig via de 247Services app op zijn smartphone. Daarnaast kan hij met de app de bloktijden aanpassen en aangeven welke medewerker als eerste moet worden gewaarschuwd bij een melding. De dienst 247Alarm is maandelijks opzegbaar.

RoutIT levert de dienst 247Alarm via ICT- en installatiepartners vanuit een gloednieuwe particuliere alarmcentrale in Ede. Deze voldoet volledig aan de geldende regelgeving en normeringen. In dit 247Control Center controleren centralisten van RoutIT binnenkomende meldingen en zorgen zij voor opvolging door de betreffende hulp- of opvolgingsdienst. Afhankelijk van het gekozen abonnement verloopt dat volledig via de 247Services app of met telefonische ondersteuning van centralisten

Vergeten baby bewuste roekeloosheid?

Een medewerkster kan nog zo ervaren zijn, dat betekent nog niet dat zij geen fouten maakt. Dat ervaart een pedagogisch medewerker bij een kinderdagverblijf. Ondanks het afsluitprotocol blijft er een baby achter. Opzet of bewuste roekeloosheid?

Een vrouw is pedagogisch medewerker bij een kinderdagverblijf voor kinderen van 0-4 jaar. Daar maakt men gebruik van lijsten waarop de aanwezige kinderen staan ge-

noteerd. Wordt een kind opgehaald, dan wordt die naam doorgehaald. Op zekere dag moet de werkneemster als laatste het kinderdagverblijf sluiten. Die dag zijn er vier groepen: twee babygroepen, een dreumesgroep en een peutergroep. Leidster A van de babygroep heeft bij haar vertrek gezegd: "Ik moet er snel vandoor. Er is niets bijzonders en de rest staat op de lijst." De pedagogisch medewerker maakt om 17.50 uur een sluitingsronde. Er is dan nog één kind aanwezig. Zij sluit om 18.15 uur, brengt het kind naar de moeder die in de buurt werkt en gaat naar huis.

Tegen half zeven krijgt de directeur een telefoontje van een moeder die haar baby wil ophalen, maar het dagverblijf gesloten en donker aantreft. Een andere medewerker opent de deur en vindt de baby in een van de babybedjes. De baby hoorde bij de babygroep van leidster A. De pedagogisch medewerker is op staande voet

ontslagen. Zij vecht het ontslag aan en wil [schadevergoeding, omdat de directeur het voorval op Facebook heeft gezet.](#) Volgens de kantonrechter gaat het erom of de werkneemster bewust roekeloos heeft gehandeld en de directeur daardoor schade heeft geleden. Volgens art. 7:661 BW is de werknemer die schade toebrengt aan zijn werkgever [niet aansprakelijk, tenzij sprake is van opzet of bewuste roekeloosheid.](#) Dat is het geval als de werknemer zich kort voorafgaand aan het incident daadwerkelijk bewust was van het roekeloze karakter van zijn gedrag en desondanks het risico op schade heeft aanvaard. Van een ervaren pedagogisch medewerker mag worden verwacht dat zij secuur het afsluitprotocol naloop. [Maar ook zij kan bij dergelijke routinehandelingen fouten maken.](#) Dit heeft hier geleid tot het ontslag op staande voet. Maar dat zij zich er volledig van bewust was dat de controles niet zorgvuldig waren en desondanks het kinderdagverblijf heeft afgesloten, blijkt niet uit de feiten of omstandigheden.

Het was weliswaar onzorgvuldig om de bedjes slechts vluchtig te controleren en alleen te checken aan de hand van de aanwezigheidslijst. Maar dat betekent nog niet dat zij daarmee het risico heeft aanvaard dat een kind zou kunnen achterblijven. Dat er voldoende tijd was voor het afsluitprotocol, maakt dit niet anders. Over het Facebook-bericht overweegt de rechter dat de werkgever zorgvuldig moet omgaan met het uit eigen beweging verspreiden van (negatieve) informatie over een werknemer. Dit op grond van goed werkgeverschap (art. 7:611 BW). De werkneemster heeft echter onvoldoende onderbouwd dat zij door deze berichten schade heeft geleden. *Bron: Kantonrechter Almere, 31 januari 2018, ECLI:NL:RBMNE:2018:247*

Belangrijke norm voor informatiebeveiliging ISO/IEC 27000 herzien

2018 is een belangrijk jaar voor informatiebeveiliging. Met vragen over de veiligheid van microprocessors en grote cyber security initiatieven zoals de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) die op 25 mei 2018 in werking treedt, is de herziene versie van ISO/IEC 27000 precies op het juiste moment gekomen.

[ISO/IEC 27000:2018](#) biedt een overzicht van informatiebeveiligingsbeheersystemen (ISMS) en termen en definities die worden gebruikt in de ISMS ISO/IEC 27001-normen reeks. De norm is van toepassing op elk type organisatie, ongeacht de omvang, en ook zeer waardevol voor zowel overheidsinstanties als non-

profitorganisaties. De norm bevat alle essentiële terminologie die wordt gebruikt door andere normen in de ISO/IEC 27000-serie.

De ISO 27000-serie omvat verschillende informatiebeveiligingsnormen. De serie geeft de beste praktijkaanbevelingen over het beheer van informatiebeveiliging, en het beheer van informatierisico's door middel van informatiebeveiligingscontroles in het kader van een algemeen systeem voor informatiebeveiligingsbeheer (ISMS). De onlangs gepubliceerde ISO/IEC 27000 geeft inzicht in hoe de verschillende normen bij elkaar passen: hun scopes, rollen, functies en relatie tot elkaar.

Voor meer informatie over deze norm of als u meer wilt weten over de normcommissie of de mogelijkheden om hieraan een bijdrage te leveren, neemt u dan contact op met [Jolien van Zetten](#), consultant Kennis- en Informatiediensten.

De Zorg Brandveilig lanceert online applicatie 'BrandWijzer'

Tijdens het congres "De Zorg Brandveilig" in Bussum is de online-applicatie BrandWijzer gelanceerd. Dit nieuwe instrument maakt het voor zorgorganisaties mogelijk om te zien of alle onderdelen van hun organisatie vanuit een risico-gestuurd perspectief afdoende brandveilig zijn.

Uniek aan [BrandWijzer](#) is dat hierbij integraal risico's worden ingeschat en afgewogen tegen de samenhang en impact van genomen maatregelen en voorzieningen. Aan BrandWijzer is lang gewerkt om te voldoen aan de wensen van gebruikers. Zo is veel aandacht besteed aan het zo compact mogelijk houden van de vragenlijst. Ook is er een mogelijkheid ingebouwd om medewerkers van de werkvloer te betrekken bij de beantwoording van vragen. De beknopte vragenlijst en het intelligente rekenmodel erachter is tot stand gekomen in een samenwerking van toonaangevende brandveiligheidsexperts in samenspraak met zorgprofessionals. Zo is een instrument ontwikkeld dat zowel inhoudelijk gefundeerd als zeer gebruiksvriendelijk is.

BrandWijzer heeft als uitgangspunt dat er door zorgaanbieders vanuit een risicogestuurd perspectief naar brandveiligheid gekeken moet worden om een veilige omgeving te kunnen bieden. Bij de toepassing van een risicogestuurde benadering kan namelijk blijken dat sommige standardeisen uit de regelgeving niet voldoende zijn terwijl andere niet nuttig zijn. Volgens de meest actuele inzichten is een risicogestuurde aanpak van brandveiligheid het meest effectief in het voorkomen van brand en het beperken van de gevolgen van een brand.

Aan BrandWijzer is gewerkt door experts van het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV), Brandweer Nederland, Nieman Raadgevende Ingenieurs, Octaaf Advies, het COT Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement en Crisislab. Deze partijen hebben zich verenigd in een expertgroep die zich bezighoudt met de doorontwikkeling en validatie van het instrument. Naast deze expertgroep bewaakt een gebruikersgroep dat BrandWijzer blijft aansluiten bij de praktijk. BrandWijzer is ontwikkeld in het kader van programma De Zorg Brandveilig, een initiatief van Brandweer Nederland en ActiZ, GGZ Nederland, NFU, NVZ en VGN verenigd in Brancheorganisaties Zorg (BoZ). Het programma wordt ondersteund door het ministerie van VWS. *Brandwijzer is beschikbaar via www.brandwijzer.nl*

Actuele thema's belicht tijdens Veiligheidsdag mboRijnland

Van de moderne beveiligger wordt een grote dosis gastvrijheid verwacht. Hospitality met een modern woord. Maar hoever kun je daarin gaan als beveiligger? Waar houdt Hospitality op en begint beveiligen? Het was een van de onderwerpen tijdens een boeiende Veiligheidsdag bij mboRijnland in Alphen aan den Rijn.

Annelies Raaijmakers, die ooit bij G4S pionierde met een in gastvrijheid gespecialiseerde afdeling, verzorgde een workshop over dit actuele onderwerp. De huidige directeur van Add Attention gaf het belangrijke advies om gastvrijheid niet vanuit de eigen organisatie te beredeneren, maar vanuit het perspectief van de klant. Omdat ieder dat al snel op zijn eigen manier doet, is het belangrijk om het proces binnen de organisatie te definiëren en te borgen. Verder dient er rekening mee gehouden te worden dat gastvrijheid niet een kunstje is dat je mensen kunt aanleren.

Bepaalde trucjes zijn aan te leren, maar mensen moeten gastvrijheid ook in de genen hebben. Verder dient de organisatie het te faciliteren. Dat gaat moeilijk als de beveiligers in een hokje met een klein venstertje worden geplaatst. Maar zelfs dan is nog veel mogelijk, aldus de gastvrijheidsspecialiste. Geef mensen in ieder geval het gevoel dat zij welkom zijn en help ze op weg. Dat is prettig voor de gast, maar ook voor de beveiligger, want die krijgt op die manier meer waardering en erkenning voor zijn werk. En tot slot haalt ook de organisatie er voordeel uit, want het is bewezen dat een klant die de gastvrijheid met een 9 of hoger beoordeelt, de organisatie trouw zal blijven.

Sommige boa's en beveiligers pleiten voor het gebruik van geweldsmiddelen. Dat dit ook een keerzijde heeft maakte politiemann Mark Schilperoord duidelijk. Hij maakte jaren geleden een situatie mee waarbij hij zijn vuurwapen moest gebruiken om een amokmaker onder controle te krijgen. Hoewel dit alleen tot een verwonding leidde, had het voorval enorm veel impact op de agent. In het begin werd hij goed opgevangen, maar die zorg hield al vrij snel op, terwijl de ellende toen pas goed begon. De neergeschoten persoon begon namelijk een rechtszaak en nadat hij die verloren had, een artikel 12-procedure. Schilperoord won alle zaken, maar zelfs nu nog loopt er een klacht bij de Ombudsman tegen hem. Het incident was al heel vervelend, maar het traject dat daarna kwam, vond de politiemann nog veel erger, terwijl hij er in die periode alleen voor stond. Om collega's dit lot te besparen is hij een bedrijf gestart dat zich gaat toeleggen op langdurige begeleiding van

politiemensen die hetzelfde als hij meemaken. Andere interessante onderwerpen tijdens de Veiligheidsdag van mboRijnland waren een app die beveiligers ondersteunt bij het up-to-date blijven in het vakgebied.

iCertified biedt ondersteuning bij onder andere de studie, examentraining, les geven, praktijkinzet, procesoverdracht, instructies, wetgeving en communicatie. Met verschillende quizzes kan de vaardigheid worden getest. Dit alles is op maat te maken en kost de student slechts 12,50 euro per jaar.

Damiën van Velde, operationeel-expert wijken bij handhaving in Capelle aan den IJssel ging nader in op het VNG model 'VNG visie handhaver 2020'. Hij is vier jaar geleden gestart als medewerker handhaving/wijkhandhaver en heeft zich na zijn hbo-opleiding gespecialiseerd in wijkgericht werken en integrale veiligheid. Tijdens de workshop lichtte hij het nieuwe operationeel werken, opleidingsniveau en bestuursrechtelijk handhaving toe.

Hoe je jonge collega's of stagiaires coacht en begeleidt, vertelde Raoef Khadjé. Hij heeft een methode ontwikkeld, 'The training of greatness', die voor veel jongeren succesvol is gebleken. *Bron: beveiligingsnieuws*

Contact na reanimatie belangrijk'

"Iemand doet alles om het leven van mijn vader te redden, dan is het toch wel zo respectvol om daarna een terugkoppeling te geven?" Aan het woord is Esther Vermoen, dochter van de in februari overleden Jan Vermoen (73) uit Zwijndrecht. Zij en haar moeder kwamen via Hart4All in contact met de burgerhulpverlener die hun vader en man trachtte te reanimeren, nadat hij thuis voor de televisie een hartstilstand had gekregen. Het systeem Hart4All ging in de regio Zuid-Holland Zuid begin 2017 van start.

Wie als burgerhulpverlener bij een reanimatie betrokken is, krijgt sindsdien ter plekke een polsbandje 'omgeklit' door het ambulancepersoneel. De patiënt krijgt een soortgelijk bandje om de pols of de enkel, of het wordt in huis achtergelaten. De simpele handeling maakt naderhand contact mogelijk tussen de persoon die gereanimeerd is (of diens familie) en degenen die te hulp schoten – mits beide partijen zich met de unieke code die op hun bandje staat bekendmaken via de website www.hart4all.nl. Het doel is: om de psychische verwerking te vergemakkelijken én horen hoe het afgelopen is. Wegens de privacyregels kreeg een redder in nood voorheen niet te horen of de patiënt het gehaald had. In deze regio is er nu zes keer een match geweest tussen burgerhulpverleners en slachtoffers of hun familie. Eén van die matches was tussen de familie Vermoen en Leander Huffnagel. Deze 26-jarige Zwijndrechter staat als hulpverlener ingeschreven bij 'Hartveilig Wonen' en kan daardoor elk moment worden opgeroepen als er in zijn omgeving een mogelijke hartstilstand wordt gemeld. Dergelijke burgerhulpverleners zijn vaak eerder ter plaatse dan de ambulance. Daarmee wordt kostbare tijd gewonnen.

Huffnagel: “Ik kwam die avond tegelijk met de politie aan bij de woning. Samen zijn we naar binnen gegaan en om beurten zijn we meneer gaan reanimeren. De politie had een defibrillator bij zich, waarmee tweemaal een schok is gegeven. Toen het ambulancepersoneel enkele minuten later binnenkwam, zeiden ze dat we goed bezig waren en moesten doorgaan. Dat gaf hun de gelegenheid de reanimatieautomaat op te bouwen. Toen die eenmaal op de patiënt was geplaatst, konden wij stoppen.”

Daarmee eindigde ook de noodzaak voor Huffnagel om nog aanwezig te zijn. “Als je dan nog blijft, loop je in de weg. Dus je pakt je jas en vertrekt. Pas toen maakte ik mijn veters vast, die nog los waren van het snelle vertrek van huis.” In het geval van Huffnagel bracht de politie hem kort na de – helaas niet geslaagde – reanimatie thuis een polsbandje langs. “Ik heb me de volgende dag bekendgemaakt op de site”, zegt Huffnagel, die in het dagelijks leven werkt bij IKEA in een logistieke functie én als bedrijfshulpverlener.

Ook hij zegt dat hij het vooral voor de andere partij belangrijk vindt: “Ik kan me voorstellen dat het voor de familie bij de verwerking helpt wanneer je kunt praten met iemand die erbij was toen het allemaal gebeurde.” Esther Vermoen registreerde zich op de site zodra het afscheid van haar vader achter de rug was en zag dat er daardoor een ‘match’ ontstond. “Wij kenden het systeem niet, maar we hebben niet getwijfeld. Niks moet, je zit nergens aan vast. Het contact verloopt via de mail. Of je elkaar wilt zien, spreek je onderling af.”

Dat laatste was voor haar en haar moeder Els niet nodig, het bleef bij e-mails over en weer met de afloop en woorden van dank voor het snelle en kalme optreden. “Mijn vader had al drie hartinfarcten gehad. We waren niet onvoorbereid dat dit kon gebeuren. Hij wilde bovendien niet hulpbehoevend worden. In dat opzicht kunnen we vrede hebben met de afloop.”

Uiteraard is het helemaal bijzonder voor een patiënt om na een geslaagde reanimatie zélf in contact te komen met zijn of haar redder. Naast de zes matches tussen helper en slachtoffer, waren er in Zuid-Holland Zuid al aanzienlijk méér matches tussen burgerhulpverleners onderling: 35. “Als er meerdere mensen hebben meegeholpen, kunnen ook zij achteraf deze best traumatische ervaring via Hart4All met elkaar delen”, zegt Bettina Heefer. Zij is de grondlegger van het systeem dat al in diverse regio’s wordt gebruikt. *Bron: Ambulancedienst Zuid-Holland-Zuid*

De algemene ledenvergadering op woensdag 11 april 2018

Annie van 't Zand

We werden vriendelijk ontvangen bij Van Lanschot Bankiers in Den Bosch door Ron van den Bosch die had gezorgd voor een echte Bossche bol bij de koffie. Ook de lunch die tussen de middag was geserveerd was prima in orde en hiervan werd door een ieder gesmuld.

Tijdens de vergadering verliep het huishoudelijk deel gesmeerd. De jaarstukken en de begroting werden goedgekeurd en het bestuur werd gedéchargeerd voor het gevoerde beleid. Er werd tevens een nieuwe kascommissie gekozen. Volgend jaar zullen de boeken worden gecontroleerd door de heren A. Geluk, H. v.d. Vlies en R. van den Bosch en de kascommissie van 2018 gevormd door de heren A. De Ruijter en G. Oomens worden bedankt voor bewezen diensten.

De contributie hoeft ook voor 2019 niet te worden verhoogd mede door dat de bestuurskosten prima in de hand worden gehouden. Dank voor het gratis beschikbaar stellen van vergaderruimte door de Provincie Noord-Brabant.

Vervolgens komen de bestuursverkiezingen aan de orde. De secretaris mw. A.G. van 't Zand-Boerman wordt herbenoemd voor een nieuwe periode van drie jaar. Dhr. R. van den Bosch heeft een deel van het jaar meegelopen als aspirant-bestuurslid. Hij heeft helaas moeten afhaken, maar zal wel in het veld en op verzoek actief blijven. Voor zijn zeer gewaardeerde inbreng wordt hem een cadeaubon als dank aangeboden. Na een beroep op de aanwezigen toe te treden als aspirant-bestuurslid stelt de heer G. Oomens zich beschikbaar. Hiermee is iedereen blij. Ook een ander lid zal nadenken of hij het bestuurslidmaatschap kan combineren met zijn andere activiteiten. Inmiddels is duidelijk dat dit momenteel nog niet gaat lukken helaas.

Er wordt na een periode van 15 jaar afscheid genomen van bestuurslid Jo Thewissen. Hij wordt verrast met het erelidmaatschap van de vereniging en krijgt voor bewezen diensten een reischeque aangeboden. Het toont zich erg blij verrast met deze aandacht.

Verder worden nog enkele mededelingen gedaan. De SVBHV (samenwerking tussen VZBI, BBN en VPBN) is ophouden te bestaan omdat BBN ervoor heeft gekozen om te fuseren met de VZBI. Uiteraard zullen wij wel contacten blijven onderhouden met deze nieuwe organisatie. Samenwerking is alleen aan de orde als ook de VPBN daar voordeel van ondervindt. Met NIBHV en de NVVK lopen eerste gesprekken op het gebied van mogelijke kennisdeling. We kijken wat we elkaar op dat gebied kunnen bieden en komen zo wellicht tot een eventuele samenwerking. Tijdens de vorige AV is in een klein groepje gesproken over het organiseren van een themadag voor de ziekenhuizen. Als bestuur hebben we dit voortvarend opgepakt. Bij de definitieve aanmelding was er slechts een aanmelding van 3 van de 12 leden. We hebben als bestuur toen moeten besluiten dat de kosten niet zouden opwegen tegen wat we wilden bereiken. We hebben dit als teleurstellend ervaren.

Vervolgens geven Andre Strik en Ron van den Bosch een inkijkje in de samenwerking tussen de rechtbank Den Bosch en Van Lanschot Bankiers op het gebied van BHV en Safety & Security. Ook wordt door hen beiden ruim aandacht geschonken aan het belang van Hospitality in deze samenwerking.

Aansluitend vindt de lunch plaats en worden we vervolgens uitgenodigd om vanuit het Van Lanschot restaurant Den Bosch van boven te bekijken. De lezing over de persoonlijke beschermingsmiddelen wordt verplaatst naar de **najaarsbijeenkomst** die zal plaatsvinden **op 31 oktober in het Elkerliek Ziekenhuis te Helmond.**

Rumoer rond de rookvrije werkplek

Sinds 1 januari 2004 hebben werknemers recht op een rookvrije werkplek. Dit is geregeld in de Tabakswet. Maar nu is er rumoer rond roken. Want moeten werkgevers rookpauzes voor rokende werknemers toestaan? Inmiddels is de rookvrije werkplek zo'n beetje overal wel goed geregeld, zou je denken. Toch zijn er kort geleden diverse berichten in de media verschenen over roken in gevangenissen. Daarbij spelen twee belangrijkste pijnpunten.

Die twee dilemma's zijn de volgende. Moet de werkgever rookpauzes toestaan aan de rokende werknemer? En wáár moet/mag die werknemer dan roken?

Een artikel in De Telegraaf van 18 april 2018 kopt "Tabaksrook tegt cipers". De gevangenissen vallen in Nederland onder de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI). In het bewuste artikel staat dat vakbond FNV wil dat de DJI maatregelen neemt. Maatregelen om een rookvrije werkomgeving voor cipers te creëren.

Want daar hebben die gevangenisbewaarders op grond van de Tabakswet immers recht op. En in de huidige situatie worden cipers geconfronteerd met de sigarettenrook van de "bewoners" van de gevangenissen, de gedetineerden. Nu is het zo dat die gedetineerden op hun beurt het recht hebben om te roken in hun cel. Want die cel is hun (enige) privéruimte. En de gevangenen hebben een (Europees) [grondrecht op eerbiediging van hun persoonlijke levenssfeer](#).

Deze aanpak van gedrag op de werkvloer werkt wél

Veel bedrijfsongevallen komen door menselijk gedrag. Maar hoe beïnvloed je gedrag op de werkvloer? Vooral als het gaat om routine- en risicogedrag? In dit artikel een aantal concrete voorbeelden van gedragsaanpakken die echt tot veranderingen leiden.

In veel gevallen blijven pogingen tot gedragsbeïnvloeding beperkt tot het geven van informatie en het overdragen van kennis. Helaas is dit onvoldoende om het gedrag van medewerkers echt te beïnvloeden en te veranderen. Een deel van de ongevallen wordt veroorzaakt door het ontbreken van kennis, een deel door routinegedrag en een deel doordat medewerkers zich niet houden aan de regels (van Eijck et al, 2013). Niet vreemd dus dat veel (voorloper)bedrijven en organisaties 'de veiligheidscultuur' willen verbeteren. Arboprofessionals in bedrijven realiseren zich steeds meer dat het daadwerkelijke gedrag van zowel medewerkers als -leidinggevenden van essentieel belang is bij het voorkomen van ongevallen.

Gedragsbeïnvloeding in de wetenschap.

Uit de wetenschappelijke literatuur (Trandis, 1977, Kahneman, 2011) zijn belangrijke inzichten te halen over gedragsbeïnvloeding die kunnen helpen bepalen wat wél werkt:

- Kennis leidt niet automatisch tot verandering van (attitude en) gedrag. De mens is namelijk geen rationeel wezen. Vaak hebben medewerkers de kennis over wat de regels zijn om veilig te werken, maar houden zij zich er niet aan. Om allerlei verschillende redenen.
- Slechts een klein deel van ons gedrag is bewust, beredeneerd of zelfs gepland. Een veel groter deel is onbewust, automatisch gewoontegedrag. Ons onbewuste gedrag heeft een noodzakelijke functie: voorkomen dat onze hersenen zwaar worden overbelast. Maar onbewust gedrag kan helaas ook

leiden tot onveilige situaties. Denk aan ingesleten gewoonten als zonder mondkapje in een stoffige omgeving werken, enkel omdat 'we dat al jaren zo gewend zijn'. Een ander voorbeeld is intuïtief handelen, zoals het even snel een stoel pakken in plaats van een trapje.

- Mensen zijn kuddedieren en vooral heel gevoelig voor hun sociale omgeving. Wat doen collega's? Geeft de leidinggevende het goede voorbeeld?

Bron arbo online

Gedrag: 'Werknemer te vaak het haasje'

Te vaak worden uitvoerenden in veiligheidscursussen gehersenspoeld en blijft de rol van leiders onderbelicht. In zijn promotieonderzoek onderzoekt Victor Roggeveen de relatie tussen het gedrag van leiders en veiligheid.

Het enthousiasme spat er vanaf bij Victor Roggeveen. Als het goed is is deze veiligheidskundige 68 jaar als hij dit jaar aan de Universiteit Leiden zijn promotie beleeft. Onderwerp: [de invloed die het gedrag van leiders op veiligheid heeft](#). "Ik analyseer de data nu nog door onder meer taak-, relatie- en zelf-georiënteerd gedrag van leiders te onderscheiden. Elke dag wordt iets duidelijker welk gedrag welke invloed heeft op veiligheid. Tijdens de [Praktijkdag Grip op Gedrag](#) presenteer ik de resultaten." Speculeren heeft nu geen zin. Toch leggen we hem voor dat het waarschijnlijk is dat de taakgerichte en/of de zelfgerichte leider voor meer onveiligheid zorgt. Want 'targets' boven alles. "Ik wil er nog niets over kwijt, dat doe ik tijdens de Praktijkdag. Maar ik wil je alvast wel vertellen dat het een heel verrassende uitkomst is."

Roggeveen spreekt met gezag. Via een digitale vragenlijst raadpleegde hij voor zijn onderzoek 4137 mensen uit zes sectoren. Dat leverde een Excel-bestand met om en de nabij 400.000 antwoorden op. De definities van leiderschap leende hij uit de organisatiepsychologie en het gezonde verstand en ervaring kent zijn oorsprong in zijn veertigjarige ervaring als veiligheidskundige. "Ik begon ooit in de offshore. En mijn eerste taakomschrijving daar luidde: 'Victor, you keep me out of jail.' Op die basis heb ik er 10 jaar gewerkt. De veiligheidskunde is vooral gebaseerd op wat mag en wat niet mag: [compliance](#). Dat zie je ook terug in de opleidingen. 'The show must go on.' Op [boetes](#) zitten bedrijven niet te wachten. De Arbowet is de bijbel, het BRZO is heilig bij hoogrisicobedrijven."

Roggeveen zegt dat die compliance hem niet kan boeien. Bij hem ging en gaat het meer om de overtuiging dat er geen ongelukken mogen gebeuren en dat bedrijfsprocessen ongestoord moeten verlopen, zodat mensen veilig blijven. Bijna met pensioen vond hij dat er toch nog wat aan het vak en in zijn beroepsmatige leven ontbrak. En dat leverde uiteindelijk dit onderzoeksproject op dat bijna vijf jaar in beslag nam. In de veiligheidskunde ontbreekt vaak een wetenschappelijke basis, meent Roggeveen. Slechts een op de vijftientig leden van de [NVVK](#) heeft een post-academische veiligheidskundige achtergrond. Niet dat een titel alles zegt, maar vier procent is wel wat weinig.

"Het gaat me te ver om te stellen dat we maar wat aan rommelen, maar toch, we adviseren vaak op basis van onderbuikgevoel en praktijkervaring, niet omdat onze adviezen wetenschappelijk bewezen tot de beoogde resultaten leiden." En in zijn beroepsmatige leven liep hij bij toeval, dat volgens Roggeveen overigens niet

bestaat, tegen professor Ferdinand Mertens aan, hoofdredacteur van het boek 'Methodische aspecten van onderzoek naar ongevallen' dat besproken werd tijdens het NVVK-congres in 2013. "Ik had al langer plannen om zelf een boek te schrijven over veiligheidskunde. Daar kwam maar niets van. Mertens zei me dat dit kwam omdat ik geen doel had en gaf me het nummer van het Dual PhD Centre van de Universiteit Leiden." Daar vond Roggeveen collega promovendi (de meeste naast hun baan) de energie en de passie hebben om promotieonderzoek te doen. Begeleid door promotores die van deze in de praktijk ervaren mensen een kritische houding kunnen verwachten. "Ik ben de klant hé? En dus verwacht ik hetzelfde van hen als van mij werd verwacht toen ik nog adviseur was."

Als adviseur wordt je speelruimte in hoge mate bepaald door wat de klant van je verwacht, erkent Roggeveen. Er is namelijk niemand zo afhankelijk als de 'onafhankelijke' ondernemer. In de veiligheidskunde zijn ethiek en een rechte rug dan ook belangrijke eigenschappen. Zeker in een vakgebied waar compliance en angst voor juridische procedures leidend kunnen zijn, zo stelt hij. Vanuit die overtuiging

werd het onderwerp voor zijn onderzoek geboren.

"Als technicus loop je in de praktijk vaak tegen organisatorische aspecten aan die de veiligheid belemmeren. In organisaties kunnen onderlinge relaties en verhoudingen van grote invloed zijn. Daar wordt iedere veiligheidskundige vroeg of laat mee geconfronteerd. En daar moet je dus wat van vinden en iets mee kunnen. Maar een wetenschappelijke leidraad is er niet. Tot nu toe heb ik geen school gevonden waar ze je dat aanleren. Toch dien je met een oplossing te komen, simpelweg omdat de opdrachtgever het van je verwacht. Dan ga je dus te rade bij je onderbuik. Daar heeft die kennis, affiniteit en jouw praktijkervaring zich verzameld. Vaak lukt het je wel om op intuïtie en gevoel een zinvol advies te geven."

Dat gevoel had hem eerder geen windeieren gelegd toen Advisafe werd gevraagd Jop Groeneweg te ondersteunen bij de ontwikkeling van de Tripod-methode die de kwetsbaarheid van arbeidsomstandigheden in kaart kan brengen. "We waren partner in de ontwikkeling van deze methode met als basis weliswaar ervaringen en verwachtingen, maar als adviseur kun je niet wetenschappelijk aantonen dat iets werkt. Je kunt wel proberen een voorspelling te doen. Met Tripod Delta zou dat kunnen. Het was [Jop Groenewegs](#) promotieonderzoek. Shell vroeg op basis van 'no cure no pay' aan dit onderzoek bij te dragen. Wij verzamelden en verwerkten de data voor hem.

Het onderzoek leidde tot succesvolle wetenschappelijk onderbouwde resultaten, waaronder Jops prachtige boek [Controlling the Controllable](#). Het werd dus 'cure' en als 'pay' mocht Advisafe de methode exclusief wereldwijd uitrollen. Ik heb het werk bij Advisafe met veel plezier gedaan, maar in 2000 heb ik mijn aandelen overgedragen en kon ik mij richten op andere zaken, waaronder het voorzitterschap van de NVVK en een nieuwe rol als onafhankelijk adviseur. En nu dus als promovendus."

In dat kader benaderde hij ook Tripod-onderzoekers en ontving hun analyses van 19 ernstige ongevallen. In die analyses werden 64 leiders geïdentificeerd die door hun gedrag invloed hadden gehad op het ontstaan van die 19 ongevallen. “Je hoort vaak dat leiders bepalen of medewerkers zich veilig of onveilig gedragen. Operationele medewerkers worden naar cursussen gestuurd en gehersenspoeld, zodat ze als ‘veiligheidsbewuste’ mensen terugkeren naar hun werkplek. Maar ik zie op die cursussen alleen maar volgers en geen of zeer weinig leiders.”

Maar hoe kun je nu stellen dat de veiligheid van een bedrijf afhangt van de rol van de leider, terwijl je de nadruk legt op het gedrag van de volgers?, vraagt Roggeveen zich af. “Na een onverwachte gebeurtenis met letsel, schade of productieverlies gebeurt precies hetzelfde. Als daar geen professionele analyse op wordt los gelaten, is de werknemer die op de verkeerde knop drukte gegarandeerd het haasje. Welke theorie ligt hieraan ten grondslag? Of is het simpelweg een gevolg van machtsverhoudingen? Dat intrigeert me en daar haal ik de energie voor dit onderzoek uit.”

Het uiteindelijke doel van Roggeveen is dat zijn onderzoek navolging krijgt en dat de bevindingen wortel schieten in veiligheidkundige opleidingen. “Er ligt straks een wetenschappelijk kader dat de invloed van leiders op veiligheid laat zien. Dat betekent niet dat Fingerspitzengefühl genegeerd mag worden. Intuïtie en gevoel zijn in ons vak net zo belangrijk als de theorie. Zonder gevoel geen aansluiting met de realiteit op operationeel niveau, maar zonder theoretische onderbouwing word je niet serieus genomen in de directiekamer. Wie zijn adviezen opgevolgd wil zien, leunt op beide.”

Schokkend aantal' bedrijven zonder RI&E

De controle op riskante situaties op de werkvloer staat onder druk. Mark Kuipers, hoogste baas van de Inspectie SZW, vindt het “schokkend” dat veel bedrijven niet beschikken over de wettelijk verplichte RI&E. Hij benadrukt de eigen verantwoordelijkheid die bedrijven hebben voor veilig en gezond werken.

Inspectie SZW
*Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid*

De Inspectie SZW constateert een onrustbarende stijgende lijn in het aantal arbeidsongevallen. In 2016 vielen er 70 dodelijke slachtoffers op de werkvloer, 19 meer dan in 2015. Het aantal arbeidsongevallen zonder dodelijke afloop is ook gestegen, met 13 procent.

Inspecteur-generaal Marc Kuipers spreekt bij de bedrijven zonder RI&E van een “trend die gekeerd moet worden.”

Kuipers, de hoogst verantwoordelijke bij de Inspectie SZW, maakt zich zorgen over [oorzaak en gevolg van de stijging van het aantal arbeidsongevallen](#). Van de bedrijven in Nederland beschikt 30-50 procent niet over een wettelijk verplichte risico-inventarisatie en evaluatie, de RI&E. Kuipers spreekt van een schokkend aantal bedrijven zonder RI&E. “Dat betekent dat bedrijven de eigen verantwoordelijkheid onvoldoende invullen. Ze moeten daarmee aan de slag,” vindt de inspecteur-generaal.

Handreiking 'Brandveiligheid in de Gemeente' beschikbaar

Gemeenten investeren in de brandveiligheid van woningen en brandveilig leven, maar brandveiligheid staat niet in de top-10 van belangrijkste veiligheidsthema's. Daarom schreef Brandweer Nederland de handreiking 'Brandveiligheid in de Gemeente', gefocust op de regierol van de gemeente.

Het doel van de handreiking is gemeenten te helpen bij het pakken van de gewenste regierol voor brandveiligheid. De VNG verspreidt deze handreiking onder alle gemeenten in Nederland. In het rapport 'RemBrand, Brandveiligheid is coproductie' staat de ambitie dat 'alle gemeenten in 2018 over een integraal veiligheidsplan beschikken waarin brandveiligheid is opgenomen'. Hiermee worden gemeenten zich (meer) bewust van het feit dat zij invloed kunnen uitoefenen op het brandveiligheidsbeleid en de uitvoering daarvan. In de wet staat ook dat de gemeenteraad hierin een taak heeft.

Veel veranderingen in de samenleving zijn ook van invloed op gemeenten en veiligheidsregio's, ook waar het om brandveiligheid gaat. Denk hierbij aan de Omgevingswet, nieuwe verantwoordelijkheden van de gemeente op het gebied van het sociaal domein, bestemmingsplannen en milieu. Samenwerking is essentieel voor een effectieve uitvoering van de taken van veiligheidsregio's en brandweer, en ook om slachtoffers, schade en branden in deze veranderende omgeving zoveel mogelijk te voorkomen. Dat vraagt om regie.

Gemeenten hebben de regierol. Zowel intern, tussen de beleidsterreinen waar de gemeenten aan werken, als extern: naar meerdere partijen toe. De veiligheidsregio is één van deze partijen, maar ook woningcorporaties, scholen, zorgpartners en anderen dragen bij aan brandveiligheid. En dat is ook nodig. In de handreiking ligt onder andere het voorstel dat de veiligheidsdirectie eens in de twee jaar samen met het college van B&W spreekt over de inhoud van het integrale veiligheidsplan, waarbij in een later stadium ook andere samenwerkingspartners worden betrokken. Op deze wijze zijn de verschillende onderdelen en partijen betrokken bij brandveiligheid, waardoor een betere afstemming plaatsvindt. *Bron: VNG*

Meer duidelijkheid over certificaat brandbeveiliging

In het Bouwbesluit staat dat een pandgebruiker in bepaalde gevallen over een geldig inspectiecertificaat brandbeveiliging moet beschikken, maar niet wanneer een inspectiecertificaat ingaat of vernieuwd moet worden. Een zogenoemde harmonisatieafspraken moet hier meer duidelijkheid gaan verschaffen, aldus het CCV. Een inspectiecertificaat is geldig bij de allereerste inspectie, bij ingebruikname van de brandbeveiligingsinstallatie. Dit is de peildatum. Een vervolgininspectie moet zijn afgerond vóór de peildatum het jaar erna of van het derde jaar erna, afhankelijk van de geldigheidsduur. Ook indien de vervolgininspectie wordt afgerond ná de peildatum, blijft de peildatum hetzelfde. Dat hebben de inspectie-instellingen die het CCV-schema uitvoeren met een harmonisatieafspraken bepaald.

"Het werkt eigenlijk hetzelfde als bij de APK van een auto. Jaarlijks moet de auto voor een bepaalde datum gekeurd worden, anders is de APK van de auto niet meer geldig", vertelt Gisela van Blokland, adviseur conformiteitsschema's bij het CCV. "Bij brandbeveiliging werkt dat vergelijkbaar. Het deskundigenpanel heeft vastgesteld

hoe de peildatum wordt bepaald, zodat voor iedereen duidelijk is wanneer het inspectiecertificaat verloopt en een vervolgininspectie moet zijn uitgevoerd.” Meer weten over de harmonisatieafspraken? [Lees het hier](#). *Bron: het CCV.*

Risicomanagement: de zeven stappen van Fred Teeven

Een schoonmaker kan meer schade aanrichten dan een hacker! Daarvoor waarschuwde Fred Teeven tijdens een door Hoffmann Bedrijfsrecherche en Lexence Advocaten georganiseerd symposium. De voormalig staatssecretaris van Veiligheid & Justitie noemde zeven essentiële stappen van risicomanagement.

Risicomanagement is volgens Fred Teeven een complexe aangelegenheid geworden. Je hebt te maken met cyber, fraude, personeel, media, enzovoorts. “Heb je alle risico’s in de hand? Op het ministerie had ik af en toe het gevoel alsof we van het ene in het andere incident rolden. ”Om structuur te behouden in het risicomanagement, ontwikkelde de oud-staatssecretaris – die tegenwoordig een particulier adviesbureau runt – een stappenplan. Dit bestaat uit zeven stappen, die volgens de bedenker in de juiste volgorde doorlopen moeten worden. “Begin niet met de laatste stap, want dan bereik je niets!”

De eerste stap is inventariseren wat er mis kan gaan. Kijk vervolgens hoe groot de kans is dat het mis gaat. Wat is de schade als het misgaat? Stap 4 is kijken hoe voorkomen kan worden dat het misgaat. Dit wordt gevolgd door de berekening wat preventie kost en wat preventie waard is. Daarna volgt de keuze van de maatregelen. De laatste stap is het bedenken van de te volgen procedure als het ondanks de preventieve maatregelen toch misgaat. Je kan volgens Teeven ook helemaal niets doen. “Als dat dan in ieder geval maar het gevolg is van een bewuste keuze.”

Als voorbeeld noemde Teeven het risico dat banken lopen met het uitgeven van creditcards. Creditcards kunnen gestolen worden en er kan online mee worden gefraudeerd. Dat is vervelend voor de klanten, maar ook de banken zelf kunnen er veel nadeel door ondervinden. De kans dat het misgaat was net als de begrote schade groot genoeg om de banken aan te zetten tot tegenmaatregelen. Maatregelen om financiële schade tegen te gaan, maar ook om reputatieschade te voorkomen. Er wordt veel verdiend aan creditcards en banken willen niet dat consumenten ze niet meer gaan gebruiken uit angst het slachtoffer van fraude te worden.

De keuze van maatregelen is nog niet zo eenvoudig, waarschuwde Teeven. “Ga je klanten voorlichten of kies je voor techniek om fraude te detecteren? Er is voor beide gekozen. Verdachte transacties kunnen geblokkeerd worden voordat zij worden uitgevoerd. Dergelijke maatregelen kosten wel veel geld en dan is het altijd weer de vraag of de investering opweegt tegen de baten, ofwel de besparing doordat gedupeerde klanten niet schadeloos gesteld hoeven te worden. Je moet ook heel snel reageren op trends. Bij de overheid vlucht men vaak naar protocollen, maar dat is hetzelfde als vluchten naar de afgrond. Je bent dan altijd te laat. Natuurlijk moet je het incidenten- en crisismanagement al gereed hebben voordat het misgaat! Dat lijkt logisch, ware het niet dat risico’s zich altijd moeilijk laten voorspellen!”

Goed risicomanagement bestaat volgens Teeven uit anticiperen op incidenten die je niet kan bedenken. “Dat kan in zogenoemde Group Decision Room-sessies.

Je kan dan vrijuit denken en overleggen over de meest onwaarschijnlijke scenario's. Dat bracht mij tot de Eva Test. Kan je een beslissing die je neemt verantwoorden in de talkshow van Eva Jinek? Dat is vooral belangrijk als je je in de nationale media beweegt. Het gaat ook zeker niet alleen om directe gevolgen van een besluit. Ook na vele jaren kan je nog met een beslissing uit

het verleden worden geconfronteerd." Teeven mag zich wat dat laatste betreft ervaringsdeskundige noemen. 8 maart 2015 moest hij zijn aftreden als staatssecretaris van Veiligheid & Justitie aankondigen, nadat zijn positie onhoudbaar was geworden door de zogenoemde Teevendeal die vijftien jaar eerder had plaatsgevonden.

Teeven werd een schoolvoorbeeld van reputatieschade. Hoewel hij erkend was als uitstekend staatssecretaris was er geen redden meer aan. Dat probeerde hij nog wel op de dag van zijn aftreden, door niet de door de afdeling Voorlichting van het ministerie opgestelde tekst voor te lezen, maar te beweren dat er op zich niets mis was met de Teevendeal. "Maar gelijk hebben is niet altijd gelijk krijgen. De beeldvorming was al een feit en daar viel niets meer aan te veranderen. Ik maakte de situatie alleen maar erger door mij te verdedigen. Beter had ik onder water kunnen gaan liggen met een rietje om door te ademen."

De oud-staatssecretaris keek terug naar wat er gebeurd was om dat een plaats te geven in het stappenplan. "Wat kon er misgaan? Heel veel natuurlijk. Mijn carrière stond op het spel. Hoe groot was de kans dat het mis zou gaan? Heel groot! Ik wist dat vooraf, maar heb het toch nog onderschat. Wat was de schade? Mijn reputatie was naar de maan. Ik kon nergens meer terecht. Wat had ik kunnen doen om de schade te beperken? Het A4-tje van Voorlichting voorlezen. Het vonnis was tenslotte al voltrokken. De laatste stap leek daarom al niet zinvol meer.

Toch heb ik die gezet. Ik besloot een tijdje uit beeld te blijven om de beeldvorming te laten verdwijnen, al merk je dan wel dat het recht om vergeten te worden in de praktijk moeilijk te handhaven is." De beeldvorming van Teeven is inmiddels zo goed als hersteld. Niet door politieke activiteiten, maar door buschauffeur te worden op een doodgewone lijnbus. Een paar jaar geleden wilde niemand meer met hem te maken hebben; nu kan hij het werk amper nog aan.

Van deze top 5 arbeidsongevallen kunt u wat leren

Veilig werken betekent ook weer veilig thuiskomen. Dat klinkt simpeler dan het is. Mensen maken fouten, omstandigheden zijn niet altijd voorspelbaar en er bestaat ook nog zoiets als domme pech. Hoe we ook ons best doen om veilig en gezond te werken, arbeidsongevallen zullen er altijd zijn. Wat niet betekent dat we het er maar bij moeten laten zitten. Want leren van ongevallen is een belangrijke manier om

soortgelijke ongelukken te voorkomen. Dat is geen overbodige luxe. Want het aantal arbeidsongevallen neemt niet af, maar toe. In 2016 kwamen 70 werknemers door arbeidsongevallen 's avonds niet meer thuis. Dat zijn 19 slachtoffers meer dan in 2015. Daarmee steeg het totaal aantal slachtoffers van arbeidsongevallen in 2016 met 14 procent ten opzichte van het jaar ervoor. De meeste slachtoffers vielen en vallen in de sectoren bouw, industrie, handel en afvalbeheer.

Daarom ook deze [nieuwe, gratis whitepaper Top 5 Ongevallen op het werk](#). Ehsan Kermani heeft op verzoek van de redactie van Vakblad Arbo vijf veelvoorkomende soorten arbeidsongevallen verzameld. En dat zeker niet ter vermaak, maar wel ter lering. Want in de vijf ongevalsbeschrijvingen leest u wat er mis ging, hoe dat kwam en wat u kunt doen om niet in dezelfde kuil te vallen. Vijf soorten arbeidsongevallen in vijf casussen. De whitepaper Top 5 Ongevallen op het werk is als volgt samengesteld:

1. Besloten ruimten: casus 'Het stinkt'

Veel ongevallen zijn het gevolg van zuurstofgebrek op de arbeidsplaats. Denk bij die arbeidsplaats aan mestsilo's, riolen, tankschepen, bierkelders, koelcellen en andere besloten ruimten.

2. Vallen van hoogte: casus '260 ton beton'

Vallen van hoogte is een veelvoorkomend soort ongeval. Zeker in de bouw komt vallen van hoogte van personen en objecten vaak voor. Daarnaast zorgen ladders en trappen voor allerlei valpartijen.

3. Intern transport en verkeer: casus 'Dovemansoren'

Ongevallen met heftrucks, hijskranen, transportbanden en liften op bedrijfstreinen veroorzaken ernstige letsels. Andere transportbanden zorgen voor vele kleinere amputaties en beknellingen.

4. Draaiende delen van machines: casus 'Mootjes & kootjes'

Manipulatie van machines en het verwijderen van afschermingen zijn de meest voorkomende reden voor ongevallen met draaiende delen van machines. Met veelal verlies van (delen van) vingers.

5. Niet uitgeschakelde machines en installaties: casus 'Bloederige toestanden'

Onderhouds-, reparatie-, schoonmaak- en afstelwerkzaamheden verrichten aan machines en installaties terwijl deze zijn aangesloten op een energiebron, is vragen om moeilijkheden. > [DOWNLOAD de whitepaper Top 5 Ongevallen op het werk](#)

Vertrouwenspersoon wil wettelijke verankering

Uit een enquête van de Landelijke Vereniging van Vertrouwenspersonen (LVV) blijkt dat ruim 80 procent van de vertrouwenspersonen graag hun rechtspositie verstevigd ziet in de wet. De LVV voerde het onderzoek uit in samenwerking met onderzoeksprogramma De Monitor.

De vertrouwenspersoon wil een wettelijke verankering van zijn functie om slachtoffers van (seksuele) intimidatie en pesten beter bij te kunnen staan. Tien procent van de interne vertrouwenspersonen geeft aan dat hun werkgever hen wel eens heeft teruggefloten nadat zij zich hadden ingezet voor een slachtoffer. Voor externe vertrouwenspersonen geldt dat zelfs in 23 procent van de gevallen.

Verplichte aanstelling en rechtsbescherming vertrouwenspersoon

De beroepsvereniging voor vertrouwenspersonen wil een wettelijke verplichting voor bedrijven om een goed opgeleide vertrouwenspersoon aan te stellen. Daar moet ook rechtsbescherming voor de vertrouwenspersoon bij zitten. Want volgens de LVV zijn vertrouwenspersonen op dit moment vogelvrij. Een betere rechtspositie maakt het makkelijker om druk op het management van een werkgever uit te oefenen om slachtoffers bij te staan. Zonder dat vertrouwenspersonen bang hoeven te zijn om zelf hun baan kwijt te raken.

Wat is procesveiligheid nu eigenlijk?

Deze vraag stelden wij aan expert Bart Luger, Senior Consultant Process Integrity and Safety bij [Bilfinger Tebodin](#) en hoofddocent van de [opleiding Procesveiligheid](#).

Vaak wordt procesveiligheid als onderdeel gezien van de Health Safety & Environment discipline van een fabriek, waarschijnlijk omdat in beide benamingen het woord 'veiligheid' wordt gebruikt. Procesveiligheid is echter een compleet ander onderwerp en sluit in de praktijk bijvoorbeeld veel nauwer aan bij de discipline engineering & maintenance.

Kort door de bocht: Bij persoonlijke veiligheid hoort bijvoorbeeld een taak risico analyse (TRA). Hierbij wordt o.a. nagegaan of een operator zonder zichzelf te bezeren een bepaalde handafsluiter kan bedienen. Je gaat daarvoor na of hij/zij gewoon bij de afsluiter kan, of er voldoende licht is, welke persoonlijke beschermingsmiddelen er nodig zijn of er uitglij gevaar is, etc. Bij procesveiligheid vragen we ons juist af wat de consequenties zijn voor het proces als diezelfde afsluiter bediend wordt. Er wordt nu in het bijzonder gekeken wat er chemisch of fysisch kan gebeuren in het proces als er door het openen van deze afsluiter een stroom van een bepaalde stof in het proces terecht komt. Of wat als deze stroom juist wegvalt bij het dichten van deze afsluiter?

Voor de consequenties wordt dan gedacht aan temperatuur (exotherme reactie), druk (of zelfs explosie), kortom alles wat zou kunnen leiden tot het vrijkomen van (gevaarlijke) stoffen of energie buiten hun primaire inperking (in vakjargon "Loss of Primary Containment" of LOPC genoemd).

Bij het vaststellen van de consequenties die verbonden zijn aan het vrijkomen van (gevaarlijke) stoffen of energie, wordt ook gelet op:

- het risico op persoonlijk letsel en gezondheid van werknemer (en zelfs het effect "buiten de poort" voor de omwonenden)
- het effect op het milieu
- schade aan de apparatuur
- oponthoud van de productie
- de reputatie van het betrokken bedrijf

Incidenten in de (chemische) industrie zijn immers tegenwoordig verzekerd van onmiddellijke aandacht van de media en kunnen de reputatie van een bedrijf zò beschadigen, dat het heel belangrijk is om dit op alle mogelijke manieren te voorkomen.

In de opleiding wordt ook duidelijk dat het meten van de staat van de veiligheid van een installatie door alleen het meten van het aantal verzuimongevallen (LTI's) volledig de plank mis slaat! Voor procesveiligheid staat de technische integriteit van

de procesinstallatie centraal: het ontwerp, de beveiligingen en de integriteit moet aantoonbaar leiden tot een voldoende laag risico. Het veiligheidsmanagementsysteem moet daarnaast garanderen en aantonen dat de installatie veilig wordt geopereerd en dat daar toezicht op is.

Tijdens de [opleiding procesveiligheid](#) gaan we een duidelijk onderscheid maken tussen:

- Persoonlijke veiligheid
- Procesveiligheid
- Wat de algemene kenmerken zijn van procesveiligheid
- Waarom het zo belangrijk is voor een bedrijf om procesveiligheid op orde te hebben.

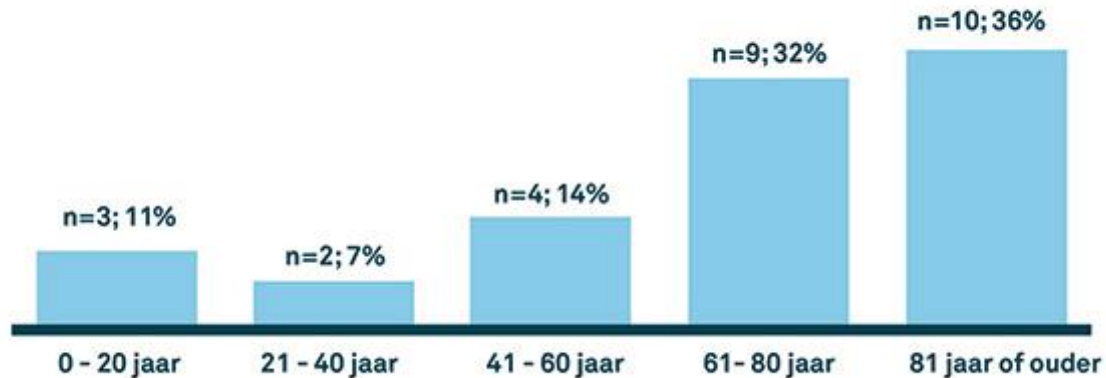
Bart zet zijn kennis, maar ook ruime internationale praktijk ervaring als process engineer en plant manager, in om fabrieken te adviseren op het gebied van Process Safety Management. Bart heeft vaak de strijd gevoerd tussen veiligheid en productie en richt zich nu vooral op procesveiligheid en het creëren van een veiligheidscultuur binnen organisaties. Bij de [opleiding procesveiligheid](#) gaat Bart naast zijn hoofddocentschap inhoudelijk in op de introductie van procesveiligheid en process safety excellence.

Woningbranden eisen 28 doden in 2017

In 2017 eisten 27 woningbranden 28 dodelijke slachtoffers. Een daling ten opzichte van 2016 toen 32 fatale woningbranden plaatsvonden met 37 slachtoffers. Twee derde van de slachtoffers is 61 jaar of ouder, en een derde hiervan zelfs ouder dan 80 jaar. De cijfers zijn in lijn met die van voorgaande jaren. Twee derde van de fatale woningbranden is ontstaan door menselijk handelen. Lector Brandpreventie René Hagen: “Hierbij is onvoorzichtigheid bij roken (30 procent) de meest voorkomende brandoorzaak, gevolgd door onvoorzichtigheid bij koken (15 procent). Ongeveer één op de zeven fatale woningbranden is ontstaan door een technische oorzaak in elektrische apparatuur.” De helft van de woningbranden is ontstaan in de woonkamer. Verder zijn de branden vooral ontstaan in de keuken (30 procent) en slaapkamer (15 procent). “Ouderen blijven helaas oververtegenwoordigd in de brandslachtofferstatistieken: twee derde van de slachtoffers was 61 jaar of ouder en een derde hiervan was zelfs ouder dan 80 jaar”, aldus Hagen.

Leeftijd van slachtoffers

Het Jaaroverzicht fatale woningbranden 2017 is het tiende jaaroverzicht op rij. Hagen: “Een goede reden om terug te kijken op tien jaar fatale woningbranden. Welke ontwikkelingen en trends kunnen we hieruit destilleren? De publicatie ‘10 jaar fatale woningbranden’ verschijnt dit najaar. Ter gelegenheid hiervan organiseren we ook een symposium. Meer informatie volgt op onze website.”

De Brandweeracademie verzamelt structureel data over fatale woningbranden in Nederland. Daarbij wordt samengewerkt met de bij de branden betrokken brandweerkorpsen en teams brandonderzoek. Hagen: “Het onderzoek richt zich op de oorzaken, omstandigheden en het verloop van niet met opzet veroorzaakte fatale woningbranden. Daarom maken branden waarbij sprake is van een bewezen natuurlijke dood of branden als gevolg van (zelf)doding geen deel uit van de analyse van fatale woningbranden 2017.”

Vraag van één van onze leden: hulp gezocht!!

Van één van onze leden kwam de volgende vraag binnen:

Hoe kun je het best omgaan met BHV in een winkelcentrum of groot verzamelkantoor, wie is waar verantwoordelijk voor?

Ook met name in de algemene ruimtes van de locatie zoals de wandelgangen, parkeerplaatsen etc.

Wie kan helpen??

Wanneer u een antwoord kunt geven op deze prangende vraag wilt u dan contact opnemen met de redactie via info@vpbn.nl. De redactie geeft uw antwoord dan door aan de vragensteller en kan het eventueel ook opnemen in het volgende infobulletin. Ook kan de redactie u desgewenst in contact brengen met de vragensteller.

Misschien is dit een mooie rubriek voor ons infobulletin. Wanneer u vragen heeft c.q. zaken wilt voorleggen, meld dit gerust via het bovenstaande mailadres.

Contract met je arbodienstverlener voor 1 juli aanpassen

Vanaf 1 juli moet het contract met je arbodienstverlener voldoen aan de nieuwe regels voor gezond en veilig werken. Nog niet alles op orde? Met behulp van deze checklist ben je nog op tijd.

Hoewel de nieuwe Arbeidsomstandighedenwet vorig jaar al werd ingevoerd, kregen werkgevers nog tot 1 juli 2018 de tijd om bestaande contracten aan te passen. Deze overgangperiode loopt nu bijna af. Nieuwe contracten moeten overigens al wel aan de nieuwe regels voldoen.

Vanaf 1 juli gaat de inspectie SZW erop toezien dat de contracten aan de juiste regelgeving voldoen en kan er dus een controleur bij je op de stoep staan. Belangrijk dus dat je voor die tijd het contract hebt aangepast. Ramon van Lieshout, jurist bij DAS, legt uit aan welke voorwaarden het contract met je arbodienstverlener vanaf 1 juli moet voldoen.

Heb je nog helemaal geen contract met een bedrijfsarts? Dan heb je echt geen tijd meer te verliezen. Vanaf 1 juli is zo'n basiscontract namelijk verplicht. De wetgever neemt dan geen genoegen meer met afspraken die mondeling tot stand zijn gekomen of ergens in het mailverkeer zijn verstoppt. In het basiscontract leg je de afspraken vast die je met jouw arbodienstverlener bent aangegaan.

In deze afspraken moet expliciet staan dat je de bedrijfsarts vrije toegang geeft tot de werkvloer. Geen enkele werkplek mag daarbij worden uitgezonderd. Als de bedrijfsarts wil langskomen om een werkplek te beoordelen, dan ben je straks dus verplicht daarvoor toestemming te geven.

Een belangrijke rol in het voorkomen van beroepsziekten is tegenwoordig weggelegd voor de zogeheten preventiemedewerker. In kleine bedrijven is dat vaak de ondernemer zelf. Ben je al wat groter, dan kun je hiervoor één van de medewerkers aanwijzen. Deze benoeming moet volgens de nieuwe richtlijnen wel worden goedgekeurd door de OR of personeelsvertegenwoordiging. De preventiemedewerker moet gecertificeerd zijn. Vermeld in het contract wie het is, welke taken hij of zij heeft en hoe je er als werkgever voor zorgt dat deze persoon z'n functie goed kan uitoefenen. *Bron: managementteam*

Najaarsbijeenkomst

Zet u de datum van 31 oktober voor de najaarsbijeenkomst alvast in uw agenda? De bijeenkomst wordt gehouden in het Elkerliekziekenhuis in Helmond waar u vanaf 12.00 uur welkom bent. We beginnen met de lunch die u wordt aangeboden.

Prettige vakantie

Wij zijn ons er van bewust dat in dit tweede bulletin van dit jaar heel veel te lezen is. Graag zullen we eens van u vernemen of deze informatie aansluit bij uw belangstellingsfeer. Wil u ons dat laten weten via info@vpbn.nl?

Wij wensen u voor nu een fijne zomervakantie en een behouden thuiskomst.